

je železničním zřízencem, nezjišťuje, nacházel-li se v době činu ve výkonu svého úřadu, s hlediska důvodů zmatečnosti čís. 9 a), 10 §u 281 tr. ř. pak namítá, že, je-li vinník, v tomto případě obžalovaný, veřejným zřízencem ve smyslu §u 68 tr. zák. a nachází-li se ve výkonu svého úřadu, nejde o ochranu veřejné autority napadené úřední osoby, nýbrž o ochranu její vlastní osoby, chráněné v tom případě jen předpisem §u 411 tr. zák. Zmateční stížnost, ač nelze jejím vývodům zplna přisvědčiti, jest v právu.

Ustanovení §u 153 tr. zák. chrání autoritativní postavení určitých osob — vlastních rodičů proti dětem — bezpodmínečně; autoritativní postavení veřejných úředníků, duchovních, svědků a znalců jen podmíněně, totiž potud, pokud by jejich tělesná neporušenost byla poškozena při výkonu jejich úřadu nebo pro tento výkon. Z toho plyne, že, ježto účelem této ochrany jest ochrana autority úředníka při výkonu úřadu, pokud se týče i autority výkonu služby samotné, mohou se zločinu podle §u 153 tr. zák. dopustiti jen ti, jichž se úkon ten dotýče, po případě ti, kteří byli sice jako diváci, posluchači nebo podobně výkonu jako soukromníci přítomni, vůči nimž však rovněž úředník při svém úředním výkonu se jeví ve své úřední hodnosti, tak že jim přísluší dbáti jeho autority, kterou též může případně vůči nim uplatniti (§ 233 tr. ř., § 199 c. ř. s.). Nevztahují se tudíž předpisy §u 153 tr. zák. na ty, kdož, vykonávajíc současně sami své úřední povinnosti, poškodí tělesnou neporušenost úředních osob s nimi v téže místnosti úřad konajících, leda že by tyto osoby byly úředními osobami jim nadřízenými a byly z důvodu této nadřízenosti u výkonu služby vůči nim. Měl proto nalézací soud zjistiti, zda obžalovaný byl tehdy rovněž ve výkonu svého úřadu, v čem výkon ten záležel, a dále, v jakém poměru byl obžalovaný k poškozenému (poměr podřízeného k nadřízenému), a jaký úřední výkon poškozený tehdy obstarával. Ježto rozsudek tak nečiní, jest z důvodů zmateční stížností uplatňovaných zmatečným; i bylo jej zrušiti a podle §u 288 čís. 3 tr. ř. rozhodnouti, jak se stalo. Při novém hlavním líčení bude soudu nalézacímu též uvažovati, zda obžalovaný byl si subjektivně vědom, že poškozený jest v úředním výkonu. Nenabyl-li by soud o vině obžalovaného v tomto směru přesvědčení, bude mu podle §u 262 tr. ř. uvažovati, zda obžalovaný nezranil Filipa W-a pro jeho úřední výkon.

Čís. 1980.

Benzinová aféra.

Zločin podle §u 105 tr. zák. jest dokonán již okamžikem svádění slibem daru, nikoliv až teprve skutečnou výplatou slíbené odměny, bez ohledu na to, byl-li slíbený dar dán nebo stranicky rozhodnuto čili nic.

»Svádění« předpokládá úmysl, směřující k tomu, by úředník jednal proti svým úředním povinnostem; nespadá sem případ, kde dle úmyslu pachatelova má úředník postupovati podle zákona.

»Stranictvím« jest nejen přímé zasazování se o zájmy strany, nýbrž i pouhá přízeň nebo blahovůle vůči ní; nezáleží na tom, měl-li pachatel na mysli určité prostředky stranické blahovůle.

K naplnění pojmu »stranictví« stačí, působí-li pachatel darem nebo slibem daru na úředníka k tomu, by se nedal při rozhodování vésti vý-

lučně věcnými důvody a objektivními úvahami, nýbrž také momenty subjektivními, přízní nebo blahovůli vůči straně, která mu dar dala nebo slíbila, po případě nepřízní k druhé, která mu ničeho nedala ani neslíbila.

Důstojníci ministerstva národní obrany, obstarávající administrativní agendu, jsou úředníky ve smyslu §§ů 101, 105 tr. zák.

Zadávání benzínu pro letecké a automobilové oddělení čs. vojska jest rozhodováním o veřejných záležitostech.

Okolnosti důležité pro výměru trestu lze pokládati za rozhodné ve smyslu čís. 5 Šu 281 tr. ř. jen pokud výrok o trestu lze napadnouti důvodem zmatečnosti čís. 11 Šu 281 tr. ř. Není takovou okolností »značná škoda« a »veliká lstivost«, uvedené v druhém odstavci Šu 105 tr. zák., jenž obsahuje jedinou trestní sazbu.

Stranické úřadování žádá i ten, kdo žádá na úředníku, by podporoval jeho nabídku bez ohledu na její výhodnost.

Spolupachatelství při zločinu Šu 105 tr. zák.

Souhlas se čtením protokolu o výsledku svědka (znalce) nelze dodatečně odvolati (§§y 252 odstavec čtvrtý, 281 čís. 4 tr. ř.).

Podmětem zločinu Šu 105 tr. zák. může býti kdokoliv; nezáleží na tom, jedná-li pachatel z vlastního popudu či na žádost nebo z příkazu jiného, sleduje-li vlastní zájem či prospěch osoby třetí, leč že by byl pouhým poslem nebo nástrojem cizí vůle, jednajícím bez úmyslu Šu 105 tr. zák.

Spoluvina podle prvního odstavce Šu 5 tr. zák. není možna po činu.

Převzetí, uložení a tajení peněz úředníku daných jeho manželkou v dorozumění se s ním nespadá pod ustanovení §§ů 5 první věta, 105 tr. zák., možno je však podřaditi pod ustanovení druhé věty Šu 5, Šu 105 tr. zák. nebo pod § 214 tr. zák.

(Rozh. ze dne 11. května 1925, Zm I 819/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Otty K-a, Bohumila B-iho, Bohumíra Š-y, Josefa Jana S-a a Jana N-ého do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 25. června 1924, jímž tito stěžovatelé byli uznáni vinnými zločinem podle Šu 105 tr. zák. Naproti tomu vyhověl zmateční stížnosti obžalované Stanislavy B-ové do téhož rozsudku, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podle §§ů 5 a 105 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji ohledně stěžovatelky znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Po věcné stránce (čís. 9 a) Šu 281 tr. ř.) namítá zmateční stížnost obžalovaného Otty K-a, že jest nesprávným názor soudu, že dlužno pokládati celé jednání od slibu až do jeho splnění za jednotný celek, poněvadž prý odporuje správnému výkladu zákona, dle něhož jest čin dokonán příslibem daru, takže další činnost nemá pro skutkovou podstatu již významu. Dlužno sice připustiti, že náhled soudu, že trestný

čin podle §u 105 tr. zák. jest skutečně dokonán teprve dáním daru dříve slíbeného, není správným, poněvadž čin jest dokonán, právně i skutečně již tím okamžikem, kdy pachatel sváděl (hleděl svěsti) úředníka ku stranictví nebo zneužití úřední moci slibem daru, bez ohledu na to, byl-li slíbený dar později, třeba i po projeveném stranictví, skutečně dán čili nic. Avšak stěžovatel nebyl tímto nesprávným výkladem zákona nijak zkrácen a nemá tudíž příčiny, si stěžovati, ježto nalézací soud z náhledu tu projeveného vyvozuje praktický důsledek jedině u obžalované Stani-slavy B-ové, kde bude o této otázce více řečeno. Stížnost namítá dále, že soud nesprávně vyložil pojem svádění ke stranictví; z nadpisu a do-slovu §u 105 tr. zák. správně dovozuje, že o takovém svádění může se jednati jen tam, kde úmysl pachatelův směřuje k tomu, by úředník jednal proti svým úředním povinnostem, aby zneužil moci úřední, nikoliv tam, kde dle úmyslu pachatelova má postupovati dle zákona. A v tomto pří-padě prý soud pokládá skutkovou podstatu za splněnou i tam, kde se snaží pachatel (slibem daru) působiti k tomu, by mu byly dodávky za-dány, tedy (prý) bez ohledu na to, mají-li se tyto zadávky státi cestou zákonnou čili nic. Avšak rozsudek nikde neobsahuje věty právě cito-vané, o niž stížnost opírá svou věcnou námitku. Rozsudek, vycházejí ze správného výkladu zákona, vymezuje nejprve pojem stranictví, uvá-děje podrobným výpočtem, v čem se mohlo projevit u referentů MNO v tomto případě, vykládá dále, že mezi úmyslem pachatelovým, darem (slibem daru) a požadovanou stranickostí musí býti příčinná spojitost a prohlašuje na konci za trestnou činnost, v tomto případě zjištěnou, »kde byly dávány firmami K. a N. úplatky jednotlivým důstojníkům MNO buď přímo nebo nepřímo za tím účelem, by působili v ministerstvu k tomu, by jejich firmám byly zadány dodávky benzinu,« rozumí se způ-sobem stranickým, což plyne z následujícího hned dodatku, tedy (správ-ně »totiž«) za tím účelem, aby »důstojníky ty svedli ku stranictví po pří-padě k porušení úředních povinností.« Tvrzení, že rozsudek pokládá za svádění ku stranictví již pouhé působení na úředníka, aby postupoval dle zákona, není vzato z obsahu rozsudku a nedá se jím doložiti. K výtce, že není prokázáno, že obžalovaný k uskutečnění dodávky se pokusil pů-sobiti slibem daru na referenty MNO v úmyslu, by bylo postupováno stranicky, nezákonně, stačí poukázati na odůvodnění rozsudku.

Stížnost má za to, že soud nesprávně vykládá pojem stranictví, shle-dávaje je v okolnostech, které jimi nejsou nebo jen za určitých podmí-nek. Tak prý nelze pokládati za stranictví každé uchýlení se od zadá-vacího řádu, jaké uvádí rozsudek (bez ohledu na to, věděli-li o něm ob-žalovaní čili nic, a je-li tu příčinná spojitost mezi domnělou úchylnou a jednáním obžalovaných), rovněž není prý stranictvím to, co uvádí soud, když se určité firmě dá přednost za stejných podmínek nabízených více oferenty, tedy i když cena a kvalita nabízeného zboží odpovídá a jest úplně stejná, ani to, když agilní a opatrný obchodník, zjednav si řádné informace a opatrně kalkuluje (tu na př. v leících místo v čs. korunách), docílí pak úspěchu, nikoliv slibem daru, nýbrž využitím konjunktury (to rozsudek nikde netvrdí); za stranictví nelze prý pokládati ani okolnosti, které se sběhly při vnitřním úřadování, rozhodování zadávacích komisí, jichž stěžovatelé nezavinili a o kterých prý nemohli míti informací (ome-

zená soutěž místo volné, nevyřízení stížnosti fy S., nevyzvání odborných kruhů a určitých korporací k uzavření uskladňovací smlouvy atd.), leč že by byly vyvolány darem nebo slibem daru, což prý v tomto případě nebylo prokázáno. Avšak zmateční stížnost přehlíží, že stranictvím jest nejen přímé zasazování se o zájmy strany, nýbrž i pouhá blahovůle vůči straně. K námitce dříve již uvedené budiž zdůrazněno, že k pojmu stranictví se nežádá, by úřadování, k němuž úředník měl býti sveden, bylo přímo protiprávným zneužitím moci úřední, poněvadž by jinak nemělo smyslu, aby zákon uváděl v definici zločinu §u 105 tr. zák. vedle svádění k porušení povinnosti úřední zvláště ještě svádění ke stranictví, nýbrž že stačí, když mělo býti darem působeno na úředníka, by při vyřizování záležitosti se nedal vésti výlučně věcnými důvody a objektivními úvahami, nýbrž též přízní k osobě dárcově, tedy momenty subjektivními, zejména pak blahovůlí vůči straně, která mu dar slíbila nebo poskytla. To dlužno souditi i z intencí zákona, jehož účelem je chrániti neporušenost úředníka v případech, v §u 105 tr. zák. uvedených, a zaručiti čistě objektivní jeho úřadování, sprostěné všech vlivů stranických. S tohoto stanoviska jest správným náhled prvního soudu, že stranictví v tomto případě mohlo spočívatí již v pouhé blahovůli vůči určité nabídce a projevití se nejružnějším způsoby činnosti, jež soud uvádí v rozsudku, předpokládaje ovšem, že se v nich projevuje snaha, by určitá firma byla favorisována následkem slíbeného daru (což rozsudek sám zdůrazňuje). Zda měli pachatelé při své trestné činnosti — působení na úředníky slibem daru — na mysli určité prostředky stranické blahovůle, jichž měli úředníci použiti, a věděli předem, že jich použijí — jest lhostejno. Stačí, že jest v tomto případě zjištěno, že Otto K. a jeho společníci hleděli svěsti referenty MNO, rozhodující o dodávkách benzínu (jednak přímo, jednak prostřednictvím třetích osob) slibem daru k příznivému vyřízení nabídek firmy K. a N. bez ohledu na to, mluvili-li pro ně věcné důvody čili nic. Přes to tedy, že byli referenti svým úřadem zavázáni, učiniti své rozhodnutí, nehledíce na osobní zájmy a přání účastněných stran, jen vedeni svým právním přesvědčením a objektivními úvahami, bylo na ně působeno nedovoleně, by při rozhodování se dali vésti přízní k dvěma určitým firmám, zakoupenou slíbeným úplatkem. V tom právě spočívá podstata podplácení podle §u 105 tr. zák. Za okolností, jak jsou v rozsudku zjištěny, vzhledem k tomu, že jde o úředníky, své povinnosti přislíbivší, nešlo již o pouhé svádění k stranictví, nýbrž přímo o svádění k porušení úřední povinnosti. Poněvadž pod trestní sankci §u 105 tr. zák. spadá již pouhý pokus, svěsti úředníka ke stranictví darem, kdežto skutečného svedení se ke skutkové podstatě zločinu nevyhledává, jest pro otázku viny lhostejno, dopustil-li se úředník skutečně při svém rozhodování stranictví, či rozhoduje-li na konec správně a dle zákona.

Zmateční stížnost dovozuje dále, že referenti MNO, o které se tu jedná, nejsou úředníky ve smyslu §u 105 tr. zák., poněvadž prý ústavní zákony a volební řády, jakož i zákony, upravující služební požitky veřejných zaměstnanců jak bývalé říše Rakouské, tak i republiky Československé přesně rozeznávají mezi důstojníky, po případě vojenskými gážisty s jedné — a úředníky a soudci s druhé strany. Také prý ze znění §§u 101 prvý a druhý odstavec, 102 a 105 tr. zák. nelze dovozovati, že

zákon pod pojem úředníků zahrnuje i důstojníky. Avšak zmáteční stížnost přehlíží, že se tu nejedná o to, lze-li pokládati důstojníky za úředníky ve smyslu ústavního práva (volebních řádů a platových zákonů), poněvadž § 105 tr. zák., který mluví o jakémkoli úředníku, nežádaje vedle toho, aby měl zvláštní vlastnosti, přívlastky a pojmenování úředníků ve zmíněných zákonech uvedených, jimiž za účelem zcela specifickým se v různých těch zákonech a normách rozlišují různé kategorie státních zaměstnanců. Z ustanovení prvního odstavce §u 101, který mluví o obecním a státním úředníku a §u 102 tr. zák., který uvádí pouze příkladmo (arg. slovo: »insbesondere«) určité skupiny úředníků, počítaje mezi ně výslovně také na př. notáře, nutno souditi, že jde tu o zvláštní pojem veřejného úředníka, jehož definici podává zákon přímo v druhém odstavci §u 101 tr. zák., a tento pojem je tu jedině rozhodujícím (nikoliv úvahy, opírající se o ústavní zákony). Záleží tu jedině na tom, byli-li důstojníci MNO, o něž se tu jedná, osobami, jimž byl udělen veřejný příkaz, by obstarávali záležitosti vládní, t. j. takové obory činnosti, jež se podnikají veřejnoprávním subjektem ve veřejném zájmu. O tom však nemůže býti vzhledem k zjištění prvního soudu nejmenší pochybnosti, ježto šlo vesměs o důstojníky, orgány MNO, kteří obstarávali určité administrativní agendy tohoto státního ústředního úřadu ve veřejném zájmu. Jde tu tedy o úředníky ve smyslu druhé věty §u 101 tr. zák. a tudíž také §u 105 tr. zák.

Zmateční stížnost vytýká rozsudku, že je právně mylným s hlediska čís. 9 a) §u 281 tr. ř. i proto, že v tomto případě nešlo o rozhodování o veřejných záležitostech, poněvadž prý zadávky benzínu pro letecké a automobilové oddělení čs. vojska jsou obyčejnými obchodními jednáními mezi určitým oddělením státní správy — zde MNO. a dodavateli, tedy záležitostmi čistě soukromoprávní, z níž případné spory řeší soud. Povahy veřejné záležitosti nepropůjčuje prý těmto zadávkám ani okolnost, že jde o větší množství, ani to, že jde o náklad, který se hradí ze státních, tedy veřejných příjmů. Avšak pro danou otázku jest rozhodno pouze, jak správně uvádí napadený rozsudek, zda týká se záležitost veškerenstva státních občanů nebo alespoň jistého počtem neobmezeného jejich druhu, čili nic. I když jest pravda, že právní poměr dodavatelů benzínu k vojenské správě jest rázu soukromoprávního, nesmí se přehlédnouti, že při zadávce tak důležitého materiálu jako je benzin, sloužící potřebě určitých oddílů branné moci — automobilového a leteckého — nejen pro dobu míru, nýbrž i pro případ mobilisace, vystupují ústřední správní úřad branné moci (MNO.) a jeho orgány v první řadě jako strážci a ochránci veřejného zájmu, neboť jejich povinností jest dbáti toho, by se branné moci dostalo materiálu bezvadného, předepsané jakosti, vyhovujícího dané potřebě tak, aby nedostatečným zásobováním neutrpěly důležité veřejné zájmy a pohotovost branné moci, aby nebyly vysazeny vážnému nebezpečí života jejich příslušníků nebo snad dokonce ohrožena obrana státu. Pro tyto zájmy, týkající se celého státu a všech jeho obyvatelů, ustupuje soukromoprávní zájem vojenské správy jako pouhé smluvní strany při zadávkách zcela do pozadí a veřejnoprávní poměr za státní správu jednajícího orgánu ke státu zůstává nedotčen poměrem jen mezi státem a jeho soukromoprávním smluvní-

kem. Pro otázku veřejněprávního rázu záležitosti není konečně bez významu ani ta okolnost, že jde o veliké dodávky, jejichž náklad se hraří ze státních — tedy veřejných — prostředků, při nichž mají orgány vojenské správy další povinnost, dbáti zájmu státní pokladny a postupovati hospodárně, t. j. snažiti se, aby bylo dosaženo dodávek nejlepší jakosti nákladem co možno nejmenším.

K vývodům zmáteční stížnosti Bohumila B-iho, provádějícím zmatek čís. 5 Šu 281 tr. ř., budiž uvedeno toto: Výrok, že Josef S. vyplatil B-imu 50.000 Kč (správně má zníti vrátil, případně zanechal při vrácení potvrzenky svého času v kanceláři Bohumila B-iho na stole) jest odůvodněn doznáním S-a, podporovaným doznáním Bohumila B-iho. Okolnost sama jest nerozhodnou pro otázku viny i trestu. I kdyby měla význam pro otázku lstivosti, nelze ji pokládati za rozhodnou, jak mylně za to má zmáteční stížnost, poněvadž druhý odstavec Šu 105 tr. zák. obsahuje jedinou trestní sazbu, jejíž minimum jest 6 měsíců žaláře, maximum 5 let, s výslovným omezením, že sankce těžkého žaláře od 1 do 5 let lze použiti jen tenkrát, vzešla-li z činu značná škoda nebo jednali-li pachatelé s velkou lstivostí. Okolnosti, důležité pro výměru trestu, lze pokládati za rozhodné ve smyslu čís. 5 Šu 281 tr. ř. jen potud, pokud výrok o trestu lze napadati důvodem zmátečnosti čís. 11 Šu 281 tr. ř., t. j. jsou-li rozhodny pro použití zvláštní trestní sazby, odůvodněné v zákoně zvlášť uvedenými přitěžujícími okolnostmi. Tomu však v tomto případě tak není, ježto všeobecné výrazy, použité v druhém odstavci Šu 105 tr. zák. »značná škoda« a »veliká lstivost« nelze pokládati za zvláště důležité okolnosti přitěžující, kteréž jedině by mohly jsoucnost zvláštní sazby odůvodniti, a to v uvážení, že článek VI. uvozovacího zákona k tr. ř., příkazující bezpodmínečně příslušnosti porotních soudů takové trestné činy, u nichž jest podmíněno použití trestní sazby nejméně žaláře pěti let zvláštními okolnostmi přitěžujícími, uvedenými v zákoně, jiné pak jen dle návrhu veřejného obžalobce, podává pravidlo, dle něhož i jinde dlužno rozhodnouti, zda jde o zvláštní okolnosti přitěžující, uvedené v zákoně. Srovnají-li se totiž obě zmíněné skupiny trestných činů a jejich trestní sazby se zněním článku VI., dojde se k poznání, že výrazy, jako »při velké zlomyslnosti a nebezpečnosti činu« (§ 123), »zvláštní lstivost« (§ 210) a »větší nebezpečí« (§ 210 b) a jiné podobné všeobecné výrazy zákon nepokládá za zvláštní okolnosti přitěžující, uvedené v zákoně, poněvadž ve všech takových případech činí příslušnost porotních soudů odvislou od návrhu veřejného obžalobce. Není-li tedy v tomto případě zákonného předpokladu k uplatnění zmatku čís. 11 Šu 281 tr. ř. z důvodu překročení zvláštní sazby trestní, nelze ani všeobecné okolnosti, od nichž závisí použití vyšší výměry trestu pokládati za rozhodné ve smyslu čís. 5 Šu 281 tr. ř. Výtka, že si rozsudek odporuje, uvádí-li jednou, že S. vyplatil B-imu 50.000 Kč, po druhé že tyto peníze zanechal svého času na stole, netýká se tedy okolnosti rozhodné, to tím méně, že z ní soud na velkou lstivost B-iho vůbec neusuzuje.

Nejasnost podle čís. 5 shledává stížnost v tom, že rozsudek klade na roveň pojmy »jíti někomu na ruku«, »podporovati něčí nabídku«, »osvědčiti někomu blahovůli« se stranictvím ve smyslu Šu 105 tr. zák., ježto praví, že B. žádal kapitána D-a, aby v zadávací komisi šel firmě

N. na ruku; dále, že žádal K-a, aby šel firmě N. na ruku, až se bude prodávati smlouva uskladňovací, dále, že žádal M-a při únorové dodávce, by podporoval nabídky firmy N.; dále bere za prokázáno, že obžalovaný i ostatní hleděli svěsti vojenské úředníky ke stranictví, t. j. ku blahovůli. Ve skutečnosti uplatňuje tu stížnost věcnou námitku podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., že soud vykládá příliš široce a nesprávně pojem stranictví. Že tomu tak není, vyplývá z úvahy, že k pojmu stranictví stačí, působí-li pachatel darem nebo slibem daru na úředníka k tomu, by se nedal při rozhodování vésti výlučně věcnými důvody a objektivními úvahami, nýbrž také momenty subjektivními, přízní (blahovůli) vůči straně, která mu dar dala nebo slíbila, po případě nepřízní k druhé, která mu ničeho nedala ani neslíbila. Žádá-li pachatel na úředníku, aby mu šel na ruku, podporoval jeho nabídku, osvědčil mu blahovůli bez ohledu na výhodnost jeho nabídky, žádá na něm stranické úřadování, které je pravým opakem úřadování objektivního, sprostředného všech osobních ohledů a stranických vlivů. Výklad prvního soudu je tudíž správným.

Rozsudečnému výroku, v němž soud vyslovuje závěrečné přesvědčení, že B. ve vzájemném dorozumění se Š-ou, Š-em, Václavem M-ou, Ottou K-em hleděl svěsti úředníky MNO. a jiné důstojníky povolane k rozhodování o zadávce benzínu, tudíž o záležitosti veřejné, ku porušení úřední povinnosti a ku stranictví, vytýká zmatečnou stížnost nejasnost a neúplnost v tom směru, že z něho (z cit. výroku) není patrné, kterého úředníka, při které dodávce, v dorozumění s kým hleděl svěsti ke stranictví. Zejména prý schází vyčtený výpočet sváděných důstojníků. Ve skutečnosti tu vytýká stížnost, poněvadž smysl citovaného výroku nepřipouští žádných pochybností, že rozsudek nezjišťuje trestné činnosti obžalovaného náležitě rozlišené co do jednotlivých spolupachatelů a sváděných důstojníků, která by spadala pod trestní sankci Šu 105 tr. zák., tedy zmatek podle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. Avšak výtka jest zcela bezpodstatná, přihlédne-li se k odůvodnění rozsudku u B-iho, Š-y, Š-a, M-y a Ottou K-a. V stručnosti budiž tu uvedeno aspoň tolik, že při únorové dodávce zjišťuje rozsudek, že B. jednal v dohodě s Ottou K-em, k níž došlo v kavárně Opera, a oba v dorozumění s Evženem K-em; že tento (Evžen K.) prostřednictvím Š-ovým (s vědomím a souhlasem Ottou K-a i B-iho) nabídl úplatek kapitánům D-ovi a M-ovi, dostane-li objednávku firma K., že kapitána M-a mimo to B. sám sváděl, žádaje ho, by podporoval firmu N., slibuje mu, že se mu odmění; při květnové dodávce, zjišťuje rozsudek, že B. jednal v dorozumění s Evženem i Ottou K-em (dohodnuv se s nimi o úplatku 400.000 Kč pro Š-a a B-u), že všichni tři působili prostřednictvím Š-a na štábního kapitána Milana B-u slibem úplatku, obdrží-li květnovou dodávku firma N. Při téže dodávce slibuje Evžen K. kapitánu K-ovi s vědomím a souhlasem B-iho 50.000 Kč, bude-li podporovati jeho nabídku, a mimo to B. sám žádal kapitána D-a, by šel firmě N. v zadávací komisi na ruku, slibuje mu za to odměnu, vše to před rozhodnutím o zadávce. Při listopadové dodávce zjišťuje soud, že zde vyplatil B. kapitánu D-ovi proto, že byla firmě N. zadána objednávka 20 cisteren benzínu, 10.000 Kč, předpokládaje zřejmě, že šlo o splnění dřívějšího slibu, daného před rozhodnutím za stranické rozhodnutí. Při smlouvě uskladňovací zjistil rozsudek, že

B. prostřednictvím S-ovým slíbil pro B-u a jiné vlivné osoby dar 250.000 Kč a dal na něho působiti v tom smyslu, by podporoval návrh firmy a zasadil se o jeho přijetí, dále, že B. sám odevzdal K-ovi ještě před schválením smlouvy ve vkladní knížce banky L. dar 50.000 Kč, žádaje ho, by šel na ruku firmě N., až se bude uskladiňovací smlouva projednávat. Konečně zjišťuje, že k žádosti Evžena K-a a B-iho působil obžalovaný M. na plk. R-a, že měl jménem B-iho mu vyříditi, že mu dá B. odměnu 20.000 Kč, bude-li jejich vzorek na prvním místě, a že přímo i prostřednictvím Š-ovým slibem daru 100.000 Kč působil na plk. P-a, aby hlavní štáb vydal výnos, by při veřejných dodávkách nebyla vypisována veřejná soutěž, čímž mělo býti připraveno příznivé rozhodnutí pro firmu N. při příštích dodávkách, ježto by se tím způsobem, jak soud zjišťuje, firma N. stala časem výhradnou dodavatelkou benzínu pro vojenské potřeby za ceny, jež by při nedostatku jakékoliv soutěže sama diktovala.

Zmateční stížnost obžalovaného Josefa Jana S-a shledává zkrácení obžalovaného v právu obhajoby, činící rozsudek zmatečným dle čís. 4 Šu 281 tr. ř. v tom, že první soud zamítl návrhy obhájcovy, podané při hlavním přelíčení, na výsledch znaleců chemických a komerčně-finančních, civilních i vojenských a že dal přes odpor obžalovaných čísti protokoly o posudcích znaleců chemických a komerčně-finančních. K těmto výtkám dlužno uvésti: Státní zastupitelství navrhlo v obžalobě přečtení protokolů o posudcích znaleců chemických a komerčně-finančních; obžalovaný S. před hlavním přelíčením proti přečtení těchto protokolů se neohradil (vyžádal si sice třídenní lhůtu k vyjádření, ale žádného prohlášení neučinil), ani nenavrhl osobního výsledku znaleců a ani v průvodním návrhu, který podal ve smyslu Šu 222 tr. ř., v žádném směru se nevyslovil o průvodních návrzích obžaloby. Tím projevil nepochybně souhlas s provedením průvodních prostředků, navržených v obžalobě, kterýž nemůže odčiniti dodatečným odvoláním. Směl proto soud dle čtvrtého odstavce Šu 252 tr. ř. dotyčný protokol přečísti a zamítnouti osobní předvolání znaleců, jichž osobní výslech má právě čtení protokolu nahraditi. Svým postupem neporušil soud ani zákony ani zásady řízení, zabezpečující náležitě hájení obžalovaného. Výtka zmateční stížnosti jest tudíž lichá, nehledě ani k tomu, že i kdyby měla stížnost pravdu, že byl porušen určitý formální předpis, jak má tu zákon na mysli, nemělo by to zřejmě na rozhodnutí nepříznivého vlivu pro obžalovaného, poněvadž oba posudky se týkaly otázky, zda vzešla z činnosti obžalovaných státu škoda (po případě měly za účel zjistiti, zda nejednalo se způsobem podvodným), ale tato okolnost nemá pro otázku viny dle Šu 105 tr. zák. žádného významu, a při výměře trestu k ní soud nepřihlížel, odůvodňuje použití vyššího trestu zák. sazby výlučně poukazem na velkou lstivost obžalovaných. Z toho plyne, že se obžalovanému ani případným porušením formy nemohla státi újma (posl. odst. Šu 281 tr. ř.).

Dle čís. 9 a) a ve spojení s ním dle čís. 5 Šu 281 tr. ř. vytýká zmateční stížnost povšechně, že nalézací soud nezjišťuje skutečností, které by dovoľovaly úsudek, že stěžovatel vykonal trestnou činnost, požadovanou ke skutkové podstatě Šu 105 tr. zák.; nahraňuje je prý pouhými dohady a domněnkami (výtka nejasnosti a nedostatku důvodů).

V nedostatku zjištění jednotlivých zákonných známek deliktových (nesprávném jejich výkladu) shledává pak stížnost zmatek dle čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., dovozujíc v podrobnostech: 1. že pouhá intervence u B-y ve prospěch květnové dodávky nenaplnuje ještě pojmu svádění, který předpokládá, by pachatel působil na úředníka před rozhodováním způsobem nezákonným a nedovoleným. Takové činnosti prý soud u S-a nezjistil. Stížnost má za to, že pouhá intervence, byl i spojená s odporčením té oné nabídky, po případě s upozorněním neb i důrazným poukazem na její výhody pro státní správu a získáváním přesvědčení a blahovůle referentovy není ještě sváděním. 2. Soud prý nezjistil, že obžalovaný S. sváděl B-u tím, že mu dával, nabízel nebo sliboval dary, nebo že mu jen z daleka nepřímou nějak naznačoval, že ho chce hmotně odměnit. Usuzuje-li rozsudek na takovou činnost u obžalovaného z domnělého jeho doznání, přehlíží, že znělo jinak, než rozsudek uvádí (obžalovaný řekl prý, že nemůže vyloučiti, že se snad B. mohl domnívat, že poskytne nějaké odměny buď jemu nebo jeho rodině — rozsudek zjišťuje, že obžalovaný to myslel, a opírá své zjištění o pouhé dohady (výtka nedostatku důvodů případně odporu se spisy); 3. rozsudek nezjistil a nedoložil skutečnostmi, že obžalovaný sváděl slibem daru B-u ke stranictví (nedostatek důvodů); usuzuje tak nesprávně pouze z okolnosti, že obžalovaný daroval manželce B-ově po rozhodnutí o zadávce květnové 200.000 Kč (kterýžto dar prý lze vysvětliti spíše přátelskými city a vděčností k B-ovi a jeho rodině), přehlížeje, že takový úsudek byl by snad odůvodněn tenkrát, kdyby bylo zjištěno, že B. následkem intervencí obžalovaného nesprávně nebo bezdůvodně podporoval nabídky státní správě neprospěšné, což prokázáno nebylo, naopak jest prý jisto, že jak nabídka na květnovou dodávku, tak také nabídka na uzavření smlouvy uskladňovací byly pro státní správu velmi výhodné, kdežto pro oferenta nesmírně nevýhodné (zvláště druhá nabídka). Ve skutečnosti obžalovaný svou intervencí prý se pouze snažil odstraniti B-ovu nepřízeň k nabídkám K-ovým případně firmy N. a přivesti ho k tomu, by byl vůči oběma firmám spravedlivým, aby odložil svou animositu a nečinil zbytečných překážek, nýbrž konal co nejsvědomitěji svou povinnost a zabezpečil státu smlouvy a dodávky co nejvýhodnější; 4. že nezjišťuje zlý úmysl obžalovaného, neuváděje ani ve výroku ani v důvodech skutečnosti, jimiž prý byl delikt spáchán.

Avšak veškery tyto výtky jsou bezpodstatné. Povšechná výtka nejasnosti jest neodůvodněna již proto, že stížnost sama není s to uvést konkrétní výroky, jejichž smysl pokládá za pochybný nebo nejistý; že soud odůvodňuje výroky o rozhodných skutečnostech, čerpané z provedených důkazů, jež zmateční stížnost označuje pašálně jako dohady a domněnky, bude připomenuto na příslušném místě doleji. K jednotlivým námitkám: K 1. Z pojmu stranictví, k jehož naplnění stačí, působili pachatel darem nebo slibem daru na úředníka k tomu, by se nedal při rozhodování vésti výlučně věcnými důvody a objektivními úvahami, nýbrž také momenty subjektivními, přízní nebo blahovůli vůči straně, která mu dar dala nebo slíbila, po případě nepřízní k druhé, která mu ničeho nedala ani neslíbila, plyne, že také intervence obžalovaného u štáb. kapitána B-y, jak ji rozsudek zjišťuje, totiž v tom směru,

aby se příznivě stavěl k nabídce K-ově, zejména, by při dodávce benzínu nečinil vůbec žádných překážek, intervence, která měla dle vlastního jeho doznání za účel získati B-u k benevolentnímu posuzování podané nabídky, odpovídá správně vyloženému pojmu stranictví, poněvadž se domáhala přízně, podpory a blahovůle rozhodujícího úředníka pro zadání dodávky určitým oferentům z důvodů osobních, nikoliv věcných, které při zákonném postupu měly býti pro referenta jedinečně rozhodny. Dle rozsudečných zjištění dožadoval se obžalovaný svou intervencí stranického úřadování, které je opakem úřadování objektivního, prostého všech osobních ohledů a stranických vlivů. Že pouze poukázal a upozorňoval referenta B-u na výhody nabídek K-ovy a firmy N. pro státní správu, a hleděl ho v tom směru přesvědčiti a z věcných důvodů pro nabídky získati, rozsudek nikde nezjistil a nelze proto k těmto tvrzením, která nejsou vzata z obsahu rozsudku, vůbec přihlížeti (§§y 258, 288 čís. 3 tr. ř.). K 2.—3. Mimo uvedená zjištění zjišťuje rozsudek, že byla mezi S-em a Milanem B-ou pro květnovou dodávku přímo pevná úmluva, že B. se bude chovati za slíbenou odměnu k nabídkám blahovůlně, tedy stranicky, a že zde jest úplná příčinná spojitost mezi darem případně slibem daru 200.000 Kč a chováním Milana B-y v komisi, která rozhodovala o dodávce květnové; k odůvodnění svého přesvědčení v obojím směru poukazuje soud na celou řadu zjištěných skutečností. Nutno je doplniti ještě okolností, že Milan B., který jindy buď vytýkal chvat nebo vysoké ceny, nepoukázal při rozhodování o této objednávce na výnos z 3. dubna 1923 č. 269, který nařizoval vypsati veřejnou soutěž a předložiti věc hlavnímu štábu k přezkoumání, což se tu nestalo, a choval se zcela trpně, v čemž dle přesvědčení nalézacího soudu možno spatřovati projev stranictví. Ohledně smlouvy uskladňovací zjišťuje rozsudek na základě doznání B-iho, opírajícího se o sdělení S-ovo, že B. byl ochoten podporovati návrh firmy N. a zasaditi se o jeho přijetí, bude-li »pro něho a jiné vlivné osoby« složeno 350.000 Kč, a poněvadž B-i na tuto podmínku přistoupil, usuzuje z toho rozsudek, že byl B. nejen sváděn, ale že svádění mělo také úspěch. Na základě všech uvedených zjištění dospívá soud k závěru, že obžalovaný S. úplatkem případně slibem úplatku se snažil pohnouti úředníky a důstojníky MNO., kteří rozhodovali o dodávkách benzínu, zejména M. B-u, k benevolentnímu posuzování oferovaných nabídek, neboli, že je sváděl ke stranictví, po případě porušení úředních povinností.

Po věcné stránce (čís. 9 a), b), c) — správně jen 9 a) §u 281 tr. ř.) namítá zmatečnou stížnost obžalovaného Bohumíra Š-y, že nevykonal činnosti požadované v §u 105 tr. zák., poněvadž nesváděl referentů MNO. a darů jim nenabízel — to prý činili pouze K. a B., — kdežto obžalovaný k poukazu K-ovu referenty MNO. pouze k němu přivedl a jim vyřídil vzkazy, že dostanou slíbenou odměnu, a to v době, kdy již s K-em byli dohodnuti, ale nejednal s nimi a ničeho jim samostatně nesliboval, jsa pouhým poslem svého zaměstnavatele, poslušným zřízencem, plnícím dané mu rozkazy, vykonavatelem cizí vůle. Jeho činnost nebyla iniciativní a samostatná, nýbrž podřadná a trpná, nebyla vyvinuta ve vlastní věci, nýbrž v zájmu cizím. Nebyl důvěrníkem bratří

K-ů a B-iho, do podniku zasvěcených, a neměl vůbec zlého úmyslu, referenty MNO. slibem darů sváděti, jak § 105 tr. zák. předpokládá. Činnost, kterou skutečně vykonal — zejména tím, že odevzdal referentům dary po rozhodnutí o objednávkce — i kdyby se tak bylo stalo úmyslně, lze prý podřaditi nejvýše pod trestní sankci §§ů 6 a 9 případně §u 211 tr. zák. (čís. 10 §u 281 tr. ř.). K této námitce dlužno uvésti: Z definice, obsažené v §u 105 tr. zák. plyne, že podmětem tohoto zločinu může býti kdokoli. Nezáleží tedy na tom, zda jedná pachatel z vlastního popudu, či na žádost nebo z příkazu osoby třetí, rovněž je lhostejna pohnutka jeho jednání, zda sleduje vlastní zájem, či má na mysli prospěch třetí osoby (jak výslovně uvádí poslední věta prvního odstavce §u 105 tr. zák.). Z pojmu spolupachatelství pak vyplývá, že nezáleží na tom, zda je činnost spolupachatelova v podstatě pachatelstvím, t. j. zda vykonal činnost hlavní (provádějící) a zda pokládá čin za svůj vlastní, či pouze pomáháním, t. j. zda vyvinul jen činnost vedlejší a podpůrnou, podřizuje při tom svou vůli vůli cizí. Nestačilo by ovšem, kdyby jednající vystupoval jako pouhý posel nebo vykonával slepě rozkazy třetí osoby jako nástroj cizí vůle, nemaje při tom úmyslu v §u 105 tr. zák. požadovaného. V tomto případě zjistil první soud — a tato zjištění jsou pro právní posouzení věci jedině rozhodna — že obžalovaný Š. — byv vyzván Ottou K-em ku spolupráci při dodávkách benzínu pro společnost K. (později také N.) — přivedl jednak na jeho žádost, jednak na přání Eugena K-a ke K-vům kapitány D-a, M-a a K-a za tím účelem, aby informovali oba K-ny a B-iho, který s nimi pracoval ve vzájemném dorozumění, o podmínkách dodávek a zařídili věc tak, aby při dodávkách byla soutěž jiných firem vyloučena, že se však těchto porad účastnil jako plně oprávněný činitel do všeho zasvěcený, že k příkazu Evžena K-a sdělil kapitánům M-ovi a D-ovi ještě před vypsaním soutěže na dodávku únorovou v roce 1923, že, dostane-li firma K. dodávku benzínu (případně přičiní-li se oba referenti o to, by ji dostala), vyplatí firma každému z nich 30.000 Kč, a že podobný slib učinil před květnovou dodávkou Evžen K. sám, slibuje jednak K-ovi v přítomnosti obžalovaného Š-y, do všeho jednání zasvěceného, 50.000 Kč, když květnovou dodávku dostane buď firma K. nebo N., jednak D-ovi 100.000 Kč pod touž podmínkou.

Soud zjistil dále, že obžalovaný Š. uzavřel s firmou K. jednak vlastním jménem, jednak jako plnomocník D-a, M-y a M-a úmluvu, o níž byla sepsána listina, dle níž měli všichni tři jmenovaní, jakož i Š. sám dostati za uskutečnění únorové dodávky každý po 40.000 Kč, které také byly skutečně vyplaceny, takže obžalovaný Š. i na vyplacených odměnách za únorovou dodávku se účastnil stejným dílem, jaký obdrželi M. a D. Jak zjišťuje rozsudek, vyplatil Š. osobně kapitánu D-ovi 10.000, 20.000 Kč za únorovou dodávku a odevzdal za uskutečnění květnové dodávky šek na 25.000 Kč K-ovi. Konečně zjistil soud, že Š. také v jiných případech sváděl důstojníky MNO. ke stranictví buď z vlastního popudu (B-u) nebo na žádost B-iho (pl. P-a), a dospěl po řadě úvah k přesvědčení, že jeho vůle a úmysl směřovaly k tomu, by slibem daru pohnul D-a a M-a k blahovůli, ke stranictví vůči firmám K. a N., a zjišťuje dokonce, že se mu to podařilo, poněvadž výhodnější nabídka J-ova

byla odložena a nevýhodnější firmy N. přijata. Ze všech těchto zjištění usoudil správně nalézací soud, že obžalovaný nevystupoval jako pouhý posel nebo pouhý nástroj cizí vůle, vykonávající poslušně dané rozkazy bez úmyslu trestného, nýbrž že vykonal osobně a samostatně podstatnou a hlavní sváděcí činnost v §u 105 tr. zák. požadovanou úmyslně a vědomě. Poněvadž soud bezvadně zjišťuje, že Š. jednal v dorozumění s K-em i B-im, odpovídal by samozřejmě dle zásad o spolupachatelství za společný výsledek sváděcí činnosti, předsevzaté také těmito obžalovanými, i v tom případě, kdyby jeho vlastní činnost byla skutečně tak podřadnou a málo významnou, jak ji hledí vylíčiti zmáteční stížnost, která ovšem při provedení hmotněprávního zmatku z největší části se neopírá o skutkové předpoklady napadeného rozsudku, takže ji nelze pokládati za provedenou dle zákona. Z rozhodných skutkových zjištění rozsudku i z rozsudečného výroku jest zřejmo, že soud shledává trestnou činnost obžalovaného ve svádění referentů MNO, sliby darů ke stranictví, nikoliv v tom, že teprve po rozhodnutí o dodávkách jednotlivým z nich vyplatil slíbené odměny; netřeba proto uvažovati o tom, přichází-li pro jeho činnost v úvahu předpis §u 5 odstavec druhý, případně §u 6 nebo §u 214 tr. zák., když činnost v rozsudku zjištěná zcela naplňuje objektivní i subjektivní skutkovou podstatu zločinu podle §u 105 tr. zák., který je dokonán právně i skutečně již pokusem svádění ke stranictví, stane-li se tak darem nebo slibem daru.

Zmateční stížnosti Stanislavy B-ové, opírající se o důvody zmátečnosti čís. 3, 4, 5, 9 a), 10, 11 §u 281 tr. ř., dlužno přiznati oprávnění s hlediska zmatku čís. 10 §u 281 tr. ř. Nalézací soud shledává vinu Stanislavy B-ové v tom, že napomáhala a přispěla k bezpečnému vykonání zlého skutku S-a, t. j. zločinu podle §u 105 tr. zák. úmyslným opatřením prostředků (dle rozsudečných důvodů také odvrácením podezření), a odsuzuje ji za to pro spoluvinu pomáháním na svádění k zneužití moci úřední, spáchaném S-em, podle §§u 5 první odstavec, §u 105 tr. zák. Trestná činnost, kterou první soud takto kvalifikuje, záležela dle rozsudečných zjištění v tom, že stěžovatelka na vyzvání svého manžela v roce 1923 po dvakráte — před prázdninami a v zimě — převzala od S-a balíček s penězi, po první 200.000 Kč, po druhé 100.000 Kč, které vždy přepočítala, uložila v bance na cizí jméno a to v druhém případě na vkladní knížku banky A., kterou uložila ve svém safesu u banky Č., najatém na cizí jméno »Mimi K.« a na heslo »Tulli« a že klíč i legitimaci k této schránce odevzdal B. v balíčku koncem června 1920 do uschování majoru K-ovi, od něhož je vyzdvihovali střídavě B. i obžalovaná. Ve směru subjektivním i objektivním rozsudek zjistil, že obžalovaná dobře věděla o spojení S-a s jejím manželem a že věděla, o jaké peníze se jedná, zač jí byly S-em vyplaceny, jakož i, že jí bylo známo, kde je její manžel zaměstnán, jakou práci vykonává, a že je vyloučeno, by v její přítomnosti při návštěvách S-ových v jejich bytě nepadlo ani slůvko o dodávkách benzínu, a že obžalovaná jednala již tenkrát (když peníze ukládala v bance) v úplném dorozumění se svým manželem. V této činnosti, takto zjištěné, zejména v tom, že obžalovaná s penězi disponovala, je opatrovala a tajila ve snaze, by veškerou stopu po nich zahladila, shledává nalézací soud napomáhání k trestnímu činu S-ovu. Při tom vyslovuje

rozsudek právní náhled, že »čin S-ův, při němž slíbený úplatek později byl dán, tvoří od počátku (svádění) až do odevzdání daru čin jednotný, takže prý nelze mluvit u obžalované Stanislavy B-ové o mala fides subsequens. Avšak tento náhled jest právně mylným. Nálezací soud sám správně vyložil, že zločin podle §u 105 tr. zák. jest dokonán (právně i skutečně) tím okamžikem, kdy pachatel hleděl svěsti (sváděl) úředníka buď darem nebo slibem daru ku stranictví nebo zneužití moci úřední — bez ohledu na to, zda byl slíbený dar později, třeba i po projeveném stranictví skutečně dán nebo výhoda poskytnuta čili nic, rovněž jako je lhostejno pro tuto otázku, zda dopustí se úředník skutečně stranictví, či vykoná svůj úřad na konec úplně správně dle služebních předpisů; stačíť k dokonání činu úplně, dá-li pachatel úředníku na jevo, že má býti sveden ke stranictví nebo zneužití úřední moci darem nebo slibem daru. Nedůsledně a nesprávně dodává ovšem rozsudek, že v takových případech, kde byl dar poskytnut dodatečně, sluší pokládati celé jednání od slibu až do jeho splnění za jednotný celek, a z tohoto mylného náhledu vyvozuje právě praktický důsledek u obžalované Stanislavy B-ové. Nemůže býti pochybností, že pojmově jest možna spoluvina podle §u 5 prvý odstavec tr. zák. buď před činem (návod) nebo při činu (pomáhání), nikoliv po činu. Jeť návodce ten, kdo před činem v jiném úmyslně vzbudí rozhodnutí k určitému činu trestnímu, pomocník pak ten, kdo jiného při trestném činu úmyslně podporuje.

Dle toho bylo by lze mluvit u Stanislavy B-ové o spoluvině podle prvního odstavce §u 5 tr. zák. tenkrát, kdyby buď S-a k svádění svého manžela darem nebo slibem daru úmyslně naváděla, nebo při jeho svádění úmyslně napomáhala buď fysicky, na př. usnadňováním schůzek, odstraňováním případných překážek, nebo psychicky radou, poučením atd. Takové činnosti u Stanislavy B-ové rozsudek však vůbec nezjistil. Nehledí-li se ku zjištěním, že obžalovaná dobře věděla o spojení svého manžela se S-em, že věděla, kde a jak je její manžel zaměstnán, že je vyloučeno, aby v její přítomnosti nepadlo slůvko o dodávkách benzínu, kteráž zjištění o sobě nestačí, naplniti činnost v §u 5 prvý odstavec tr. zák. předpokládanou, dokud není zjištěno, že Stanislava B-ová S-a při jeho svádění úmyslně podporovala, spadá činnost její v rozsudku zjištěná vesměs do doby po činu, kdy bylo trestné svádění S-a dokonáno právně i skutečně, kdy dokonce bylo o věci, již se svádění týkalo, již rozhodnuto (podle rozsudku došlo k výplatě odměn slíbených S-ovi a B-ovi po rozhodnutí o dodávce květnové a smlouvě uskladňovací). Svou povahou jest tato činnost, převzetí peněz, uložení u banky, dispoice jimi, opatřování a tajení jich v dorozumění s B-ou, pomáháním po činu, kterou by bylo lze podřaditi buď pod ustanovení §u 5 druhý odstavec tr. zák. a trestati jako účastenství na trestném činu (buď B-ově nebo S-ově), kdyby bylo zjištěno, že se obžalovaná s nimi nebo s některým z nich před spácháním jejich činů dohodla o pomoc, kteráž jim (nebo některému z nich) měla býti poskytnuta po činu; nebo by bylo lze posouditi tuto činnost — poskytnutí pomoci S-ovi nebo účastenství v jeho zisku — stalo-li se po dokonání trestného činu S-ově bez předchozího dorozumění s pachatelem jako samostatný trestný čin (ukrývání stop zločinu), nadržování zločinu S-a podle §u 214 tr. zák. Poně-

vadž prvý soud při svém rozhodnutí vycházel ze zřejmě mylného výkladu zákona, že trestný čin S-a byl skutečně dokonán teprve výplatou odměny dříve slíbené, a následkem toho právně mylně podřadil činnost obžalované předsevzatou po právním i skutečném dokonání činu S-a pod ustanovení §u 5 prvý odstavec §u 105 tr. zák., ačkoliv při správném výkladu zákona ji lze případně podřaditi buď pod ustanovení druhého odstavce §u 5 nebo §u 214 tr. zák., zavinil zmatečnost rozsudku podle čís. 10 §u 281 tr. ř. Poněvadž pak soud v těchto směrech věcí vůbec se neobíral a zjištění neučinil, nelze rozhodnouti ve věci samé a jest proto odůvodněno rozsudek ohledně obžalované Stanislavy B-ové zrušiti a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 1981.

K pojmu »odněti pro svůj užitek« (§ 171 tr. zák.) stačí odněti věci za účelem nakládání jí jako vlastní; netřeba úmyslu pachatelova, rozmnožení činem své jmění, obohatiti se nebo získati nějaký jiný prospěch.

Je-li spolučinnost spolupachatelů při krádeži (§ 174 II. a) tr. zák.) nesena a proniknuta týmž zlým společným úmyslem, nezáleží na tom, zda spolupůsobili zároveň při každém jednotlivém zlodějském zásahu, či zda jednou zasáhl ten a po druhé onen.

(Rozh. ze dne 11. května 1925, Zm I 178/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 5. února 1925, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže podle §§ů 171, 173, 174-II. a), c), 176-II. b) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. namítá zmatečnou stížnost, že skutková povaha zločinu krádeže ve smyslu §u 171 tr. zák. není proto dána, poněvadž prý ohledně stěžovatelky nebylo prokázáno a zjištěno, že odcizila nějaké věci pro svůj užitek; není prý nijak dokázáno, že obžalovaná věci pro vlastní užitek brala neb z nich nějaký prospěch měla. Stížnost je bezdůvodna. Neuvědomuje si zákonného pojmu »odněti pro svůj (pachatelův) užitek« ve smyslu §u 171 tr. zák. K pojmu tomu stačí odněti movité věci z cizího držení za účelem nakládání jí jako vlastní. »Užitek« neb »zisk« ve smyslu zákona spočívá ve skutečném přivlastnění si věci, v jejím získání, nějakého dalšího užitku se nevyžaduje. Užitek ten tkví v možnosti a vůli, nakládati s cizí věcí movitou jako se svou vlastní, aniž se k pojmu jeho vyhledává, by z činu pachatele mělo po úmyslu jeho nastati rozmnožení jeho jmění, jeho obohacení se neb nějaký jiný prospěch. Odňavši proto dotyčné věci (víno a plátno) z držení a bez přivolení Pavly D-ové v úmyslu, s nimi jako s věcmi svými volně nakládati, splnila obžalovaná vše, čeho je ke skutkové povaze zločinu krádeže zapotřebí. Námitka stížnosti je ostatně tím